

Izšla vsak dan razen nedelje in praznikov.
Issued daily except Sundays and Holidays.

PROSVETA

GLASILO SLOVENSKE NARODNE PODPORNE JEDNOTE

Uredništvo in upravljalni prostori: 2657 S. Lawndale av.
Office of publication: 2657 S. Lawndale av.
Telephone: Lawndale 4635.

LETO—YEAR XIII. Cena lista je \$4.00. Entered as second-class matter January 22, 1910, at the post-office at Chicago, Illinois, under the Act of Congress of March 3, 1879. Chicago, Ill., ponedeljek, 24. maja May 24th) 1920. Subscription \$4.00 Yearly. ŠTEV.—NUMBER 122.
Published and distributed under permit (No. 148) authorized by the Act of October 6, 1917, on file at the Post Office of Chicago, Illinois. By order of the President, A. S. Burlison, Postmaster General.
Acceptance for mailing at special rate of postage provided for in section 1103, Act of Oct. 3, 1917, authorized on June 14, 1918.

NEPOKOJ MED RUDARJI NA POLJU TRDEGA PREMOMA NARAŠČA.

MOGOČE PRIDE DO STAVKE, ČE PODJETNIŠTVO NE BREČA PAMET.
Rudniški podjetniki ne bodo poveli, da so kot petnajst odstotkov.

Washington, D. C. — Delavski tajnik Wilson je prisostvoval konferenci rudniških podjetnikov in mednega odbora rudarjev s polja trdega premoga. Podjetniki so trmovali in nočejo pod nobenim pogojem plačati več kot petnajst odstotkov od stare meze. Rudarji zahtevajo, kar so zahtevali rudarji, ki delajo na polju mehkega premoga. Ti premo-garji so zahtevali lani v jeseni 60 odstotkov. Delavski tajnik Wilson upa, da se spor izravna in da se povisa meza rudarjev na polju trdega premoga za toliko odstotkov, za kolikor se je povisala njih tovaršev na polju mehkega premoga.

Izgledi za izravnavo spora so pa zelo slabi, ker so rudniški podjetniki trmovali in nočejo popustiti od stališča, ki so ga zavzeli. Njih ponudba je faktično tako nizka, da ni treba govoriti o nji ali jo pa celo vzeli za resno. Podjetniki so bili vedno arogantni in tako so še danes. Prav nič se niso spremenili v zadnjih desetletjih, ampak žive še vedno v iluziji, da imajo kot gospodarji ukazovati in rudarji pa spo-ljuvati njih ukaze. Človek, ki išče med njimi demokratične principe, doseže ravnotežne uspehe, kot človek, ki hoče izpitati morje.

Zaradi stavke kolodvorskih uslužbencev ne prihajajo železniški vozovi k rudnikom. Rudarji delajo torej z omejenim časom in nekateri so že po par tednov doma. Med njimi vlada velika nezadovoljnost, obenem pa narašča med njimi zavest, da se imajo v tem sporu zaneesti le na delavsko organizacijo.

Če zahtevne rudarjev na polju trdega premoga ne bodo splojnene, tedaj stvar ne bo iztekla tako gladko, kot sanjajo ošabni rudniški podjetniki. Zahteva rudarjev bo predložena konvenciji "Ameriške delavske federacije," ki se letos vrši v Montrealu, Can. Kako bo vse strokovno organizirano delavstvo podpiralo zahtevne rudarjev, se danes ne more povedati, ker je to zadeva konvencije same. Ali prav zanesljivo se bo konvencija izrekla, kaj je poštena delavska meza, katero potrebuje družinski oče, da pošteno prehrani sebe in svojo družino. Najbrž bo to ena glavnih zahtev, ki jo vpostavi konvencija "Ameriške delavske federacije."

SENAT JE SPREJEL PREDLOG ZA PRODAJO LADIJ.

Washington, D. C. — V senatu je bila sprejeta predloga, ki dovoljuje, da se ladje, ki so ljudska lastnina, prodajo privatnim korporacijam ali pa ameriškim državljanom.

WILSON JE SPREJEL PONUDBO ENTENTE, DA RAZSODI O MEJAH ARMENIJE.

Pariz, 23. maja. — Ameriški poslanik Wallace je informiral poslaniški svet v Parizu, da je ameriška vlada sprejela nlogo razsodnika glede določanja meje nove armenske republike. Poslaniški svet je zadovoljen, ali diplomatje so v skrbeh, kako se bodo meje Armenije uveljavile, ko je pa zdaj Armenija v rokah boljševikov.

RUSIJA NE PRIZNAVA LIGE NARODOV.

Moskovska vlada izjavlja, da ima svoj program glede Dardanel.

VSTAJA MOSLIMANOV V SIRIJI.

Pariz, 23. maja. — S stališča sovjetske Rusije liga narodov ne eksistira in moskovska vlada ne priznava zaključka zaveznikov v San Remu glede britske kontrole Dardanel.

To je jasno povedal Čičerin, sovjetski zunanji komisar, v intervjuju potom brezličnega brzojaka. Ko so zavezniki sklenili, da bodo Dardanel pod njihovo kontrolo, je Čičerin izjavil, da uprava Dardanel mora biti v rokah tistih narodov, katerih življenjski interesi direktno zavise od dardanelce in bosporske ožine. To so narodi, ki meje na Črno morje in sicer, Rusija, Ukrajina, Rumunija, Bolgarska, Turčija in neodvisna Armenija. Dalje je rekel Čičerin: "Liga narodov ni nikdar uradno obveljala sovjetsko Rusijo o svoji eksistenci in vsled tega liga narodov ne eksistira za Rusijo in Ruska vlada ima proste roke, kar se tiče akcije glede Dardanel."

Carigrad, 22. maja. — V Siriji ni Ciliciji je izbruhnila velika vstaja proti Angležem in Francozom. Francosko poveljstvo v Carigradu je poslalo tri divizije afriških črnecev v Aleksandrijo na obali Sirije, toda francoski častniki izjavljajo, da to ni dovolj in bati se je katastrofe, ako Anglija hitro ne pošlje večjo armado.

PLEMENSKI BOJ ZARADI NIČEVNIH VZROKOV.

Fayetteville, N. C. — Tukaj sta se speli zamorska žena in belopoltno dekle. Navada je pa taka, da zamorec niso nikdar v pravem in po tej navadi so hoteli arretirati očeta zamorske žene, ki se je postavil za svojo hčer. Zamorec so se zbrali, da preprečijo aretacijo, nastalo je običajno streljanje, pri katerem je bil neki belopoltnec ubit, kerif smrtno nevarno ranjen, dva belopoltnika pa lahko ranjena. Seveda so belopoltniki hoteli zdaj po pomoč, zamorec so se umikali iz hiše v hišo in streljali na napadalec. Koliko je ubitih zamorcev, tega pa poročilo ne pove, ampak poljeja pravi, da nima podatkov.

MOERNARIŠKI TAJNIK DANIELS NE VERJAME V VOJNE NAČRTE.

Washington, D. C. — Ameriška mornarica je imela vojni načrt, toda načrt je misteriozno izginil pred vojno v letu 1917. Mornarica je šla v vojno, ne da bi imela kakšen poseben načrt, ker je mornariški tajnik Daniels prebrčal, da se zmaga brez takih načrtov. To so spravili senatorji iz mornariškega tajnika, ko so ga izpraševali o vojnih načrtih ameriške mornarice. Mornariški tajnik je povdaril, da vojni načrti preprečujejo zmago, kajti dokaz je doprinešen v Nemčiji, ki je imela največ vojnih načrtov, pa je bila vsoen oporažena.

Daniels je dejal, da je v teh načrtih precej praznih besed. Nemci so imeli načrt, da zmaga jo v tej vojni, ki je pa klaverno propadel ob Marni. Od tega časa propadel ob Marni niso mogli nikdar se v Nemčiji postaviti na nogo in izdelati dober načrt.

PATRIOTIZEM KAPITALISTOV V ŽARKI LUCI.

PRIVATNI INTERESI SO IZRABILI RAZSODBO SODIŠČA V SVOJO KORIST.

Zvezna blagajna se občuti posledice te razsodbe.

Washington, D. C. — Pred nekaj tedni je najvišje zvezno sodišče podalo razsodbo, da se ne obdavči dividenda, če se razdeli v delnicah. Takoj so svarili nekateri previdni ljudje, ki poznajo privatne interese, da se poslužijo ti interesi razsodbe v svojo korist. Korporacije, ki imajo velike dohodke, so rekli previdni ljudje, bodo razdelile dividendo v delnicah, katere lahko prodajo vsaki čas, davka jim pa ne bo treba plačati od njih. Ako kaj takega postane splošna reč, ne bo prihajal denar v zvezno blagajno, ker se bodo delničarji lahko izognili plačevanju davka na ta način, da bodo dobiček med sabo razdelili v delnicah.

In ti previdni ljudje so bili s svojim svarilom na mestu. Kajti ališijo se glasovi, da je zvezna blagajna izgubila na stotine milijonov dolarjev, odkar je bila razglašena ta razsodba.

Na pr. tvrdka Sears, Roebuck & Co. je bila zadnja, ki se je poslužila te razsodbe v svojo korist. Delničarji so sklenili, da se 40-odstotna dividenda razdeli v delnicah, ki je dosegla čedno vso to trideset milijonov dolarjev. V letu 1907 so imele delnice vrednost dvajset dolarjev. Ker so bile dividende izplačane v delnicah, so delnice zdaj vredne po šest sto devetdeset dolarjev.

American Tank Car kompanija je sklenila, da izplača 300-odstotno dividendo v delnicah. Union Bag Paper korporacija je proglasila 50-odstotno dividendo v delnicah. Brunswick-Balke-Collender kompanija je sklenila, da izplača delničarjem 200-odstotno dividendo v delnicah.

Ti dokazi naj zadostujejo, če bodo tudi druge korporacije posnemale te kompanije, da se bo plačevanje dohodninskega davka precej skrajšalo. Ampak to tudi dokazuje, kako patriotični so veliki privatni interesi. Oni so tako previdni, da skrbne najprvo zase in se ne brigajo za potrebe države.

RUDARSKA ZMAGA V NOVI ZELANDIJI.

Sydney, N. S. W. — Rudarji v Novi Zelandiji so zmagali po dolgotrajnem boju. Njih meza se povisa za petdeset odstotkov na podlagi predvojne lestvice. To povišanje velja za rudarje, ki prejemale plačilo od tone. Rudarjem, ki prejemale dnevno mezdo, se pa meza povisa za šestdeset odstotkov. Rudarji se posebej odškodijo, če delajo v mokrih prostorih. Rudarji, ki delajo ponoči, prejmejo dvajset centov doklade. Ravateljstvo rudnika mora oddajati rudarjem orodje, razsvetljavo in strelivo po ceni, po kateri kupuje te reči.

PREDREZEN ROP.

Chicago, Ill. — Mrs. Lee je povabila prijateljici k sebi na zabavo večer. Okoli ene ponoči je stopila na mostovž, da prinese mleko v sobo. V tem trenutku jo je neki neznanec prijel za roko in ji jo potegnil prstan s prsta, ki je vreden \$250. Stopil je še v sobo in oropal njeni prijateljici, ki sta bili pri nji v gosteh. Preden je odšel, je posvaril ženske, da naj bodo tihe, ako jim je življenje ljubo.

KNOXOVA MIROVNA REZOLUCIJA SPREJETA V ZBORNICI.

Washington, D. C. — Republikanci so napeli vse svoje moči, da v zbornici dobe dve tretjini za Knoxovo mirovno resolucijo. Pred glasovanjem je trajala debata eno uro, v teku katere je prišlo do prav gorkih besed.

FRANCOSKI ŽELEZNIČARJI IN DRUGI DELAVCI NADALJUJEJO STAVKO.

Pariz, 23. maja. — Generalna stavka ni končana kljub zaključku eksekutivne Splošne delavske zveze, da se delavei vrnejo na delo. Izvrševalni odbor zveze železničarjev je sklenil, da se stavka nadaljuje s polno silo. Odbor je prejel zagotovilo mornarske, rudarske in drugih organizacij, da stoji s železničarji do konca v boju.

LAZI PROFESIONALNIH POLITIČARJEV.

TO JE ZADNJA BILKA, KATERE SE LOVE.

Razbojnali so, da eksekutiva strokovno organiziranega delavstva v Chicagu ne mara nobene zveze z delavsko stranko.

Chicago, Ill. — Huda prede letos profesionalnim političarjem, kajti zatekli so se k laži kot zadnjemu sredstvu, da zbežajo delavce, da v jeseni zopet lepo glasujejo za kandidate starih strank. Kadar se profesionalni političarji zatekajo k takim sredstvom, je to znamenje, da občuti, da se jim majoje tla pod nogami in da se bliža njih poraz.

Dnevnik "Christian Science Monitor" je priobčil brzojavko iz Washingtona, ki pripoveduje, da je eksekutiva strokovno organiziranega delavstva pretrgala zvezo z delavsko stranko in da odbrava politiko, da delavstvo glasuje za kandidate starih strank po načelu, da ne glasuje za sovražnike delavstva; pač pa glasuje za delavske prijatelje.

Seveda so to poročila ponatisnili tudi drugi dnevniki, ki bi radi videli, da delavstvo glasuje za kandidate starih strank. Ali laž ima kratke noge! Sumljivo je bilo, da noben dnevnik v Chicagu ni prinesel te vesti, kajti če bi bilo le količarko resnice na tej vesti, bi jo z veseljem priobčili kakšni velebizniški listi, še preden je zagledala luč tega sveta v bostonskem dnevniku. Ko je izšla prva izdaja "The New Majority", ki je glasilo delavske stranke, je izšla izjava, da je bila vest v bostonskem dnevniku navadna časnikarska raka, ki so jo spravili v list profesionalni političarji starih strank, da zbežajo delavstvo.

Zavedni delavci niso verjeli, da je ta vest resnična, ker opazujejo delavsko gibanje z bistrimi očmi. Znano jim je bilo, da je ravno strokovno organizirano delavstvo v Chicagu bilo prvo, ki se je izreklo za politično delavsko organizacijo, torej logično ne more ravno to delavstvo, ali njih zastopniki priporočati, da delavei volijo v jeseni kandidate starih strank. Zdaj pa vedo tudi tisti delavci, da so profesionalni političarji izigrali zvižano potezo, da zmehajo delavce.

POČASI PRIHAJAJO USPEHI DELAVCEV PRI VOLITVAH V ST. PAULU V JAVNOST.

Chicago, Ill. — Kadar dosežejo delavei uspehe v volilni boju, se velebizniškemu časopisju prav nič ne mudi poročati o njih. Poročalo je toliko, da ni bil delavski kandidat izvoljen za župana v St. Paul, Minn., ni pa povedalo, za koliko glasov je propadel in kakšne uspehe so dosegli delavci. Poročila, ki so zdaj došla iz St. Paula v Chicagu, naznanjajo, da so bili izvoljeni trije delavski kandidati mestnim svetovalecem, dasiravno so se privatni interesi poslužili vsakovrstnih zvižev, da prodoro na celi črti s svojimi kandidati.

William Mahoney je bil delavski kandidat za župana in je prejel 19,050 glasov, njegov nasprotnik pa 21,532. Propadel je torej le za malo glasov, kar govori, da bodo privatni interesi poraženi pri prihodnjih občinskih volitvah.

CARRANZA UBIT; NOVA REVOLUCIJA V MEHIKI.

Roparski "general" je zavratno napadel in umoril strmo-glavljenega mehiškega predsednika v hidaliških gorah. Nova vlada odklanja odgovornost za umor in bo kaznovala zločince. Carranzovo truplo pripeljeno v glavno mesto, kjer bo pokopano z velikimi častmi.

El Paso, Tex., 24. maja. — Francisco Villa je prišel kontra-revolucijo proti voditeljem sedanje revolucije v Mehiki. Začasni guvernator Gameros v Civavi je razpisal 100,000 pezoov nagrade tistemu, ki ubije ali ujame Villa. Vera Cruz, Mehika, 23. maja. — Položaj v državama Campeche in Tabasco je zelo slab. Revolucionarni se tepo med sabo in življenja inozemcev so v nevarnosti. To poročila je avtentično. Tukajšnji Američani so mnenja, da bi morala washingtonska vlada poslati bojne ladje v Frontero, Tabasco, Carmen in Campeche.

Mexico City, Mehika, 23. maja. — Strmoglavljeni predsednik Venustiano Carranza je mrtev. Bil je ubit v četrtki zjutraj v gorah Hidalga blizu Tlatelangua in z njim vred so bili ustreljeni njegovi spremljevalci, katerih je bilo menda šest. Podrobnosti o njegovi smrti še niso znane. General Obregon je dobil prvo poročilo v petek, da so bila najdena trupla Carranza in njegovih tovarišev. Sodi se, da je bil nesrečni Carranza napaden in ubit v spanju in napad je vodil "general" Rodolfo Herrera, ki je zadnji teden spremljal ubežnega predsednika v hribe, toda pozneje se je pridružil vstakem. Dalje se domneva, da je Herrera s svojo tolpo ubil Carranza zmedeta, da si prisvoji denar, ki so ga ubežniki nosili s seboj. Bil je torej roparski umor.

Obregon je večerj uradno naznanil, da je vest o Carranzovi smrti potrjena in da je odšla na lice mesta komisija dveh generalov in dveh advokatov, ki preiščejo vse podrobnosti napada in uboja. Obregon obsoja umor Carranze kot podli zločin in pravi, da je poslal četo vojaštva, ki ima prijeti morilce nakar prejmejo ostro kazno.

Truplo umorjenega predsednika je bilo sinoči pripeljana v Mexico City in izročeno njegovim hčeram. Carranza bo pokopan z vojaškimi častmi. Velikanska množica ljudstva je sprejela mrtvega predsednika na kolodvoru. Sovraštvo, revolucija, vse je bilo v hipu pozabljeno. Celot največji sovražniki Carranze obhajujejo, da se je moralo zgoditi kaj takega.

Med pristali nove vlade je zavladala bojazen, da umor Carranze morda zadrži pripoznanje njihovega režima v Washingtonu. Znano je, da Wilson ni hotel priznati Huerte zaradi zavratnega umora Madera leta 1913. Obregon in njegovi prijatelji so si sicer takoj umili roke z izjavo, da oni niso odgovorni za zločin, ki se je izvršil proti njihovi volji in da bodo morilec kaznovani čim pridejo v njihove roke; kljub temu je nasilna smrt mehiškega predsednika vrgla črno kopreno čez triumf revolucije.

KAKO SE KRALJEVI KOMISARJI RAZUMEJO NA REŠEVANJE DELAVSKIH ZAHTEV.

London, Angl. — Vrtvarji in drugi delavci, ki delajo v gradu Balmoral na Škotskem, so zahtevali osemurni delavnik in petnajst dolarjev mezde na teden. Kapitan Ramsay, kraljev komisar, je na to zahtevo odgovoril brzojavno: "Dajte delavcem na znanje, da delajo deset ur na dan, ali pa odpoved na en teden."

SOVJETI SE VEDNO PODE POLJAKE NAZAJ.

Ruske čete prodirajo dalje na vsej črti severno od Kijeva.

UMIKANJE ANGLEŠEV V PERZIJ.

London, 23. maja. — Sinočno uradno poročilo iz Moskve se glasi: "V smeri proti Molodečnu so naše čete po hudem boju prekoračile Černico. Na desnem bregu Berezine smo okupirali več vasi osem milj zapadno od reke. V okolici Borisova so sovjetske čete stopile v ofenzivo in reokupirale več postojank 50 milj severno-vzhodno od Minska; južnovzhodno od Bobrinska smo tudi vzeli več vasi. V okolici Polocka so rdeče čete napredovale deset milj in dosegle Čerkovtovo; Klubobaj in Svirij sta tudi v naših rokah. Zasegli smo bogat plen in ujeli več tisoč mož. V okolici Kijeva se vrši topniško bojevanje. Pri Moshino, Mosirju in Rešeli prodirajo sovjetske čete v okolici Dnjepra. Naše prediranje južno od Kijeva se uspešno nadaljuje na vsej črti."

Istočasno javljajo iz Varšave, da so ruski boljševiki vzeli važno železniško postojanko v okolici Polocka in poljake čete so se morale umakniti proti jugozapadu. Nadaljnih devet boljševičkih napadov je bilo odbitih. Poljski generalni štab ne govori več o ofenzivi, temveč pravi: "Boljševiki se zelo trudijo, da bi zdrobili našo defenzivo."

London, 23. maja. — Oficijska poročila iz Perzije se glase, da so boljševičke čete, ki so okupirale perzijsko luko Enzeli, prišle prodirati proti Raštu, ki se nahaja 25 milj južnovzhodno od Enzelja. Angleška garnizija v Raštu se pripravja na odhod.

DRŽAVNA KONVENCIJA DELAVSKE STRANKE V ILLINOISU.

Chicago, Ill. — Državna konvencija delavske stranke v Illinoisu prične dne 4. junija v Springfieldu in bo trajala najmanj tri dni. Se dozdaj je prijavljenih do šest sto delegatov. Stranka bo imenovala kandidate za volilne moške predsednika, za zveznega senatorja, guvernerja, podguvernerja, državnega tajnika, pisarja višjega sodišča, upravitelja univerze in dva kongresnika, ki jih voli vse ljudstvo v Illinoisu.

Velik pohod delavcev in farmarjev se vrši v soboto dne 5. junija zvečer v Springfieldu. Delegati imajo pravico poslati vsa delavska strokovna društva, farmarske in konzumne organizacije. Do dve sto članov se izvoli en delegat. Vsaka organizacija plača pet dolarjev za kritje konvencijnih stroškov.

Frank Jasper, tajnik delavske stranke, opozarja vse organizacije, da takoj izvolijo delegate, če jih še niso izvolile.

VREME.

V torek oblačno in gorko, del. Južni vetrovi. Temperatura v zadnjih 24 urah: najvišja 75, najnižja 56.

PROSVETA

GLASILO SLOVENSKE NARODNE PODPORNE JEDNOTE

LASTNINA SLOVENSKE NARODNE PODPORNE JEDNOTE

Cena oglasov po dogovoru. Rokopisi se ne vračajo.

Naročnina: Zedinjene države (izven Chicago) in Kanada \$4.00 na leto, \$2.00 na pol leta in \$1.00 na tri mesece; Chicago \$5.50 na leto, \$2.75 na pol leta, \$1.40 za tri mesece, in za inozemstvo \$7.00.

Naslov na vse, kar ima stik s listom:

"PROSVETA"

2657 So. Lawndale Avenue, Chicago, Illinois.

"THE ENLIGHTENMENT"

Organ of the Slovene National Benefit Society.

Owned by the Slovene National Benefit Society.

Advertising rates on agreement.

Subscription: United States (except Chicago) and Canada \$4 per year; Chicago \$5.50, and foreign countries \$7.00 per year.

Circulation 21

Datum v objavi: 31. maja 1920. Poglej vsega imena in naslove pomeni, da vam je s tem dnevnikom postala naročnina. Ponovite je pravočasno, da se vam ne utrne list.

ZAROTA KLERIKALNIH MORILCEV V LJUBLJANI JE SPODLETALA.

Vsi klerikalni listi zdaj skušajo odvrniti od klerikalcev sum, da niso organizirali krvoprelitja dne 24. aprila na Zaloški cesti v Ljubljani, a dokazi, ki prihajajo počasi na dan, govore jasno, da je bil masaker organiziran na pravi zarotniški način od strani klerikalcev.

Vsi očividci pripovedujejo, da iz delavskih vrst ni padel niti en strel, ampak da so strelji padli iz bližnjih hiš. Tam, kjer so jugoslovanski pandurji na ukaz klerikalne slovenske deželne vlade priredili krvavo orgijo, se nahajala le dve poslopji, iz katerih je bilo mogoče streljati na jugoslovanske pandurje in tako dati znamenje za splošen napad na neoboroženo ljudstvo. Eno poslopje je "Leonišče", drugo pa deželni zavod za gluhome. V prvem gospodarijo "usmiljenke" in v njem se zdravi večina klerikalni gospodje, ki so zboleli zaradi preoblega uživanja žganja in drugih močnih alkoholnih pijač. V deželnem zavodu za gluhome so pa že od nekdaj nastavljeni le taki uslužbeni, ki so poznani kot zvesti služabniki slovenskih klerikalcev. Iz enega teh poslopj je oddal klerikalni provokator strel na jugoslovanske pandurje, da jih opozori, kaj imajo storiti napram ljudstvu.

Pandurski stražmojster Mirko Ušaj, doma iz Črniča pri Gorici, je bil lahko ranjen v koleno. To dejstvo govori jasno kot beli dan, da ni bil strel oddan iz vrst štrajkarjev, ampak da je bil oddan iz enega omenjenih poslopj, kot pripovedujejo očividci. Če ni bil strel oddan iz prvih vrst štrajkarjev, bi ne zadel pandurskega stražmojstra v koleno, ampak zadet bi bil višje. Iz zadnjih vrst stavkarjev je pa tak strel iz enostavnega razloga nemogoč, ker bi moral podreti celo vrsto stavkarjev na tla, da bi krogla v padajočem loku zadela pandurja v koleno.

V glavo je bila ustreljena od pandurjev 8-letna deklica, ki jo je oče držal v naročju. To je jasen dokaz, da so prišli delavci z mirnimi nameni na shod, da manifestirajo svojo solidarnost z železničarji, kajti s taki otroci v naročju ne prihaja nihče na shod, ki se misli udeležiti krvavih poučljivih bojov.

Ti dokazi govore, da so klerikalci osnovali zaroto, da pokažejo svojo močno roko, razbijejo delavske organizacije in uvedejo v Jugoslaviji strahovladno, kakoršno izvršujejo njih bestialni in brutalni bratci na Ogrskem.

V začetku je stvar dobro funkcionirala. Pripravljen klerikalni provokator je oddal strel, pandurji so oddali salve na neoboroženo ljudstvo, toda konec tragedije, kakor so si ga umislile klerikalne korifeje, je izostal, ker je bilo delavstvo tako pametno, da se ni vrglo v poulični boj, da bi slovenska klerikalna vlada imela priliko poskusiti strojne puške in topove na delavcih, voditelje delavstva pa obsoditi na vešala in obesiti.

Nesramni klerikalni načrt je spodletel. Za to gre hvala razsodnosti slovenskega organiziranega delavstva, ki se ni dalo zapeljati od brutalne klerikalne provokacije, ampak je sodilo, da pride čas za obračun s klerikalci na volišču, kjer se za vselej položi v grob ta protiljudska stranka, ki služi le interesom Rima in habsburške avtokracije.

Razsodnost slovenskega delavstva je storila pravzaprav še več! Rešila je Jugoslavijo, kajti v Logatcu je bilo zbranih več bataljonov italijanskih vojakov, da udarijo v Slovenijo in zasedejo železnico po vsej Sloveniji, kakor hitro nastane zmešnjava v Sloveniji. Slovenski klerikalni vladi, ki bi danes rajše odtrgala Slovenijo od Jugoslavije kot jutri in jo spravila zopet nazaj pod habsburško avtokracijo, je bilo to vse znano do pike in je najbrž delala roko v roki z italijansko vlado, da se razbije Jugoslavija. Dr. Susteršič, vodja slovenskih klerikalcev in podrepnik Habsburžanov, se ni zastojal klati po Rimu in koval zaroto proti Jugoslaviji in slovenskemu ljudstvu. Kako so pa Italijani izvedeli, da se v Jugoslaviji pripravlja nekaj izrednega, če jih niso tisti obvestili, ki so skovali zaroto za napad na neoboroženo ljudstvo?

Za italijanske imperijaliste je važno, da se Slovenija odtrga od Jugoslavije in pridruži ogrskim habsburškim podrepnikom, da je tako Jugoslavija oslabiljena in se spolišajo njih aspiracije v Jadranskem morju. Slovenskim klerikalcem se pa zdeha po tistih zlatih časih, ki so jih uživali, dokler je železna pest Habsburžanov vladala v črno-zolti monarhiji.

vali, dokler je železna pest Habsburžanov vladala v črno-zolti monarhiji.

Za enkrat so spodletele sanje slovenskih klerikalcev zaradi razsodnosti strokovno organiziranega slovenskega delavstva. Toda klerikalci ne bodo odnehali, ampak poskusili bodo svojo srečo drugič, za to pa mora biti slovensko delavstvo v starem kraju na straži, da se ne uresničijo temni načrti slovenskih klerikalcev, najponižnejših hlapcev habsburškega Korla.

Zločini klerikalne vlade v Sloveniji.

Krvne žrtve klerikalizma. — Odmevi aprilskih dogodkov med delavstvom. — Kdo je streljal na orožnike? — Klerikalni beli teror.

Iz ljubljanskega "Napreja" jemljemo sledeče vesti iz članke, ki se tičejo krvave tragedije z dne 24. aprila v Ljubljani, katere je tirjala štirinajst delavskih življenj in okrog 40 delavcev je bilo ranjenih. Slovenski delavci v Ameriki lahko spoznajo iz teh poročil, kakšne so zdaj razmere v stari domovini odkar je na krmlu črna klerikalna banda, zvesta dekla kapitalizma, katero podpira tudi licemerska liberalna buržoazija. Vse navedenjske sile so se združile proti proletariatu v stari domovini in ker ga ne morejo streti zlepa, so pričele zgrda — s krogami in ječami kakor na Ogrskem. Zavedno slovensko delavstvo v Ameriki — čitaj in izreci svojo sodbo!

Kri je tekla.

Z velikim zadoščanjem piše nedeljski "Slovenec" da je v nedeljo tekla kri v Ljubljani. Opisuje dogodke kakor so se vršili po njegovem naziranju, a obenem zamolči vse tisto, kar se je zgodilo in kar se je pripravljalo za delavstvo ta dan.

Delavstvo je hotelo prirediti mirno manifestacijo. To je dejstvo, ki ga doslej še ni nihče ovrgel. Do take manifestacije imajo državljani popolno pravico. Kljub temu pa se je zgodil oni nesrečni napad na povsem nedolžne ljudi, ki so se zbrali tam na Zaloški cesti, da manifestirajo za svojo najprimitivnejšo pravico. Trditev, da je delavstvo hotelo razbijati po mestu, da je hotelo proklamirati sovjetsko republiko, ali da mu je bilo le to v mislih, je tako gorostasna neumnost, da se jo upa izraziti le miziljence brez poštenja. Vsa priprava, mešana množica brez orožja in brez drugih priprav, brez drugih navodil, dasi je bilo zbranih tam več tisoč ljudi, dokazuje vsakemu pametnemu človeku, da ta množica trpečega ljudstva ni imela drugega namena, kakor da s svojim nastopom pokaže vodilnim krogom, koliko je ljudi, ki trpe in ki se zavedajo, da to trpljenje povzroča sedanji sistem.

In ko so padli strelji izmed občin, je odgovarjala žandarmerija, pravijo poročila dalje. To je zopet trditev, ki ji mi ne vemo odgovora. Vse te stvari mi dognala preiskava. Ali konstatirati pa moramo, da nam je nečesto prišlo zatrejvalo, da so strelji padli z vrha, iz kake hiše. Nekateri trdijo, da so streljali iz Leonišča, drugi iz Gluhonemice. Ali je to resnica ali ne, ne moremo konstatirati, pravimo pa, da če se je to zgodilo, potem so to mogli storiti le kompletni norci, zakaj povoda ni bilo nobenega. Mi smo toliko pošten, da to priznamo in presojamo stvar tako krkošna je. Klerikalci pa lažejo in namenoma sumničijo delavstvo — pošteno delavstvo, in v tem tiči glavna zlobnost.

Med drugim navaja "Slovenec" tudi, da so mladi ljudje hujskali ljudsko množico. Ali je to res? Koliko je to res? O tem list molči. Povsem gotovo pa je, da tudi tisti mladi ljudje niso hujskali k nasilstvom. Iz poročil "Slovenca" pa je posnemati, da so ti mladi ljudje, ki jih klerikalni list sumičijo tako nesramno, pravi zločinci. To je zlobnost posebne vrste: to navado klerikalcev že poznamo. Njih namen je, da diskreditirajo delavstvo, zato sumičijo, lažejo, lažejo kakor dihurji.

Vse to, kar se je zgodilo, bo sodila zgodovina. Mi rečemo le to, da se dogajajo grozovite nasilnosti s obžalovanjem in dejansko! Čas ozdravi tudi to, ne zadnjo pa delavsko zavest!

Žrtve nesrečnih strelcov.

Med mrtvimi so:

Gorenjec Franc, 31 let star, strugar v kurilnici južne železnice, oženjen, stanujoč na cesti na Loko 18, strel v glavo. — Hočevar Josipina, petletna deklica, stanujoča pod Ježami. Strel v glavo. Odnešana domov. — Sagadin Alojzij, delavec, star 36 let, stanujoč v Mostah št. 13, strel v hrbet. — Strle Franč, nadprekajec južne železnice, stanujoč Cegnarjeva ulica, umrl v Leonišču. — Toplik karjač južne železnice. — Kuhar Mihael, vlakovodja južne železnice, 31 let star, oženjen, stanujoč v ilirski ulici 21, strel v hrbet, umrl v deželni bolnišnici. — Rebolj Pavel, delovodja Zeschkove tovarne na Viču, odnešen na dom v Prisojni ulici. — Striša Franc, delavec v pivovarni "Union" iz Gomnjev Pirnič. — Kramar Ivan, zidar Kranjske stavbinske družbe, 26 let star, z Lovice št. 17, umrl v deželni bolnišnici. — Černe Jakob, delavec v kemični tovarni, 28 let star, strel v srce, odnešen na dom v Zadobravo. — Pangere Franc, ključavničar, 32 let star, rodom iz Loma pri Gorici, stanujoč Stari trg št. 28. — Kavčnik Peter, ključavničar, 41 let star, stanujoč na Viču št. 31. — Ježek Maks, tapetnik, 25 let star, stanujoč Hraničičeva cesta št. 7. — Kočvar Mar, 8 let stara, hčerka sprevednika južne železnice Kočvarja Damjana.

Ranjeni:

V deželno bolnico so bili prenešeni več ali manj težko ranjeni: Zalaznik Ivan, 56 let star, oženjen, kovač južne železnice, Hraničičeva cesta št. 13. — Hribernik Anton, 24 let star, delavec pri parketih tovarni Šiška, Brdo št. 29, strel skozi jetra. — Škole Martin, 30 let star, delavec v pivovarni "Union", Rudnik št. 8. — Arnsčak Franc, 46 let star, delavec pri Samassi, Tržaška cesta št. 27. — Klopčar Ivan, 18 let star, delavec Pollakove tovarne, ranjen v desno nogo. — Zor Josip, 21 let star, mizarski pomočnik pri Binderju, Šiška, Planinska cesta št. 172, desna noga prestreljena od zadaj. — Kavčič Štefan, 30 let star, usnjarski pomočnik pri Merghenthalerju, Selo št. 26. — Vrhunec Peter, usnjarski pomočnik, 39 let star, Selo št. 96. — Židan Ant, delavec južne železnice, 38 let star, Spodnji Kašelj št. 29. — Hacin Ferdinand, tovarniški delavec v tvornici za klej, 22 let star, Šiška, Jernejeva cesta št. 47, strel v desno črevo. — Stranšek Franc, 24 let star, zavirač južne železnice, Zelena jama št. 3, strel skozi jetra in želodec. — Ladiha Edmond, 16 let star, kovinar državne železnice, Zg. Šiška, št. 99, strel skozi prsa. — Somrak Leopold, zavirač državne železnice, 29 let star, Moste št. 36. — Solar Leopold, 31 let star, delavec državne povozne delavnice v Šiški, stanujoč v barakah pri klavnici. — Kastelic Ernst, delavec v kurilnici južne železnice, Selo št. 37, 19 let star. — Velepč Ivan, 24 let star, delavec pri Pollaku, Šmartno št. 14. — Valjč Ivan, kovač južne železnice, 33 let star, oženjen, stanujoč v vozovih na glavnem kolodvoru. — Tomažič Marcel, delavec pri Toenniesu, težko poškodovan, stanujoč v Dravljah. Po zdravniški pomoči v deželni bolnici odšel domov. — Ušaj Mirko, prožnik narodnik, rodom iz Črniča pri Gorici, strel v desno koleno. — Detelja Ivana, delavka v tovarni za klej, 28 let stara, Selo št. 38, samska, ranjena v desno stegno. — Spreitzer Stanišlav, 31 let star, pleskar državne železnice, Šiška, Kolodvorska cesta št. 185, zadet v levo nadlaket.

Obje. V Celju so v soboto ponoči aretirali stavkovni odbor. Pomoči je namreč začela goriti neka Jarmarjeva lopa in oblast je osumila (!) takoj stavkoječe ter zaprla stavkovni odbor. Oblasti bi menda že lahko vedele, da organizirani delavci niso zločinci.

Ob mrtvaškem odru žrtve. Žalosten je bil dan. Še žalostnejše naše razpoloženje. Romani bi bil poslušal ne komunistov in

smo v deželno bolnico k našim mrtvim bratom, žrtvam delavske solidarnosti. Devet jih je še ležalo tam na mrtvaškem odru, devet mladih, čvrstih, živahni delavcev. Potrpe na obrazu nekaj svetlega in čista šepetajo.

Drug za drugim stopajo ljudje, ki trumoma romajo k žrtvam krvavih krivic, v hladni črni vesti mrtvašnice v deželni bolnišnici, da počaste njih spomin, da jih še enkrat vidijo, svoje brate, da si dobro zapomnijo te nesrečne dogodke, da vedo tem bolje soditi v življenju.

Ves čas, od popoldne, dne 26. apr. do pozne mrčne ure, so se gnetle pred mrtvašnico gruče delavcev in drugega občinstva, ki so iz pietete počastili spomin svojih tovarišev. Ginljivi prizori. Kakor bi občinstvo morilo sila težak vdih: tak občutek je bilo razbrati iz obrazov, po govoricah pa, da se mora nedolžno prelita kri delavčeva maščevati. Jok zaostalih žena in sorodnikov padlih žrtve je kakor slaba vest krivcev — krvnikov.

Ljudstva silna množica. Na obeh straneh Zaloške ceste do šentpetrske cerkve in od tam po Ahacijevi cesti do železniškega mostu na Martinovi cesti, je stala vseskozi dolga vrsta ljudi, povečini stavkajoče delavstvo s svojimi družinami. Vlada slovenskega pogreba ni dovolila.

Posamezno so se vršili pogrebi žrtve. Presledka pol ure in še več. Ob dveh popoldne sta se vršila dva pogreba. Spremljali so žrtve njih bližnji sorodniki in znanci. Posebno so se v velikem številu svojih pogrebih udeležili železničarji s svojimi družinami. Ljudstvo pa je hotelo videti vse, počastiti vse, čutili vsi krvavo krivico, ki se je zgodila nad brati. Tja pozno v mrak so se žali sprevodi še vedno pomikali na pokopališče pri Svetem Križu. Ljudje so potrpeljivo pričakali vseh. Deset mrtvaških voz, deset žrtve. — Ljudje pa so odhajali domov s trpkim sodbom v sreč: niti pogreba delavstvu ne dajo. Pri Bogu, zapomnimo si!

Spomin nanje, bratje, nam bo svet, svet za vedno!

Splošna stavka se je vršila z malo izjemami, v kolikor je bila proklamirana naravnost sijajno. Delavstvo se je zavedalo važnega trenutka in je izpolnilo svojo dolžnost, ki mu jo je nalagala dolžnost solidarnosti do železničarskega delavstva. Delavstvo je dokazalo, da železničarji niso sami ter da smejo računati z vsem delavstvom v Jugoslaviji. Železničarji morajo zmagati, boj bo trajal toliko časa, da zmaga. Če se doseže sporazum sedaj drugače, naj se zaveda ošabna gospoda, da s tem boj ni končan.

Nesramna "Slovenčeva" laž.

Organizirano delavstvo, ki ga zastopa, kakor pravi "Slovenec" takozvana strokovna komisija, je proklamirala splošno stavko, ker je to zahtevala delavska solidarnost in ker je bil nastop dr. Korocha tak, da je opravljeno zburjal ogorčenje. Stavka se je izvedla kakor je bilo sklenjeno. Delavstvo je pa samo odločalo o stavki in je po nasvetu strokovne komisije v nekaterih krajih opustilo stavko. Zakaj, o tem so bili zaupniki informirani. Naravnost nesramno in lažljivo pa je, če skuša "Slovenec" dokazati, da se je naročilo od strokovne komisije delavstvu, da naj vzame orožje na Zaloško cesto. Kaj takega more zapisati in objaviti le navaden lump.

Aretacije. — Skoro vse strokovne odbore je oblast pozaprla, ker misli, da se da socialno bedo odpraviti s terorizmom. Med aretiranimi so: dr. Lemež, Petrič, Golouh in cela vrsta zaupnikov. Tudi železničarjev so nekaj vtaknili v ječe in vojašnice. Inženir Gustinčič je pa odšel menda v Trst. — Kaj hočejo doseči s tem? Ideja socializma se s tem ne zatre. — V Mariboru so aretirali Vališcheva in Nachtgallova očeta, Zakaj?

Testament z zaloške ceste.

Morda bodo morile v soboto, dne 24. aprila 1920 le rodile kakšen dober sad. Morda bo le prišla do veljave pamet na desni in na levi. Morda, pravimo! Strelji, ki so padli na Zaloški cesti, bi vsako vlado, ki količkaj misli vsaj na osebe, opozorili in izmordili. Zastonj je kričanje "Slovenec", "Večernega lista", "Slov. Naroda" itd., da so vsa krivi komunisti in njih hujskači. Nikdo ne bi bil poslušal ne komunistov in

ne hujskačev iz same gole ljubezni do njih. Ljudstvo, ki je stavkalo in demonstrialo, po ljubljanskih ulicah in drugje po Sloveniji, nima s komunisti in agenti tujih držav nobenega stika. To delovno ljudstvo živi v velikem pomanjkanju, je lačno, je nogo, je boso. Zaman se trudi človek dela, da bi se dostojno prehranil, oblekel in obul s prejemki, ki jih prejema za svoje vsakdanje delo. Družina živi v pomanjkanju; mož, ki hodi na delo, živi v pomanjkanju. Truden od dnevnega dela se vrča delavec k svoji podobini, ki mu ni več v uteho, v zadovoljstvo, v zabavo, ampak nadlogo. Poslušaj tožbe nedolžnih otrok, jezne očitke žene, da manjka vsega, da zaslužek moža ne zadošča niti za preskromno prehrano, kaj šele da bi se nabavila obleka, obutev, perilo, kurjava. In ljudstvo tirja od vlade, da mu pomaga. Po pravici! Kaj je sterala doslej vlada? Ali se je uprla vedno večji draginji? Ne, celo pospeševala jo je s svojimi zmešanimi naredbami. Ali je poskrbela vsaj za cenejšo prehrano ubožnih stanov? Ali ne zasluži dandanes trgovci, spekulanti, podjetniki, verižniki, več kot kdaj prej? Čigavo je žito, ki je zrastle na naši domači zemlji? To žito, to moko, to koruzo, krompir, fižol — vse to je od velikih verižnikov, od bank in raznih spekulantov, ki izprešajo z diktatom svojih neznošnih cen delavnemu ljudstvu vse, kar sproti zasluži. Delavsko ljudstvo danes vedno premalo zasluži, da bi moglo nasititi požrešne spekulante, banke in verižnike!

V tem je resnica. Tu iščite "komunizma".

Ali bo vlada povlekla nauk iz dogodkov na Zaloški cesti? Če je še kakšen pošten človek v tej vladi, bo priznal, da tako, kakor je šlo doslej, ne more nikamor več naprej. Korupcije in nezmožnosti je bilo dovolj. Napravite čisto mizo in začnite vse iznova. Dajte kralju kar je njegovega in dajte ljudstvu, kar je njegovega. Vsaj po tem svetopisemskem reku se ravnaite! In ne mudite nič, ako nečete popolne propasti in dejanj obupa!

Vprašujemo se: Ali je še toliko pameti pri nas, da bodo ljubljanske žrtve, žrtve delavske solidarnosti in volje, prinesle sad, ki ga ljudstvo opravičeno pričakuje?

Na drugi, na skrajni levi strani, pa mora tudi zmagati uvidenost. Navaditi se je treba gledati vse tako, kakor je in ne tako, kakor si želimo imeti. V boju za pravice in svobodo ljudstva je treba vse, kar se podvzame, dobro pretehtati in premisliti. Vsak korak naprej more le tedaj imeti trajno vrednost, ako je storjen pravilno in je dobro presojen. Socialno demokratična stranka je vedno hodila zelo modro pot in tekom dolgih let svojega obstanka je delavstvu priborila marsikaj, ustvarila mu je dobre in trdne organizacije ter ga vodila od zmage do zmage. Načela socialne demokracije so večna, namo na njih temelju more delavski razred doseči svojo zaželjeno osvoboditev iz kapitalistične sužnosti in odvisnosti. Zgolj socialna demokracija more voditi boj delavstva z uspehom, združujoč v svojih vrstah vse, ki delajo in trpe, hrepenec po dnevu, da zasine človeštvo prava svoboda in bratstvo.

Socialna demokracija ni stranka utopistov, sanjačev in nezrelih mož. Socialna demokracija je stranka realnega dela v prosep proletariata na temelju načel, kakor jih je očrtal naš veliki borec Karl Marx. Vse druge stranke bodo propadle v nič, zgolj socialna demokratična stranka bo večna, ker socializem je samo eden, kakor je tudi proletarijat zgolj eden. Zato more tudi socialna demokracija biti res stranka boja in vsehov za veliki ideal delavskega razreda, za katerega je že tolikrat prelival svojo srčno kri.

KIKULSKI JE MRETV.

Chicago, Ill. — John Kikulski, vodja klavniških delavcev, je podlegel ranam, ki sta mu jih prizadela neznan napadalec. Zdravniki so takoj izjavili, da se ga pripeljejo v bolnišnico, da je zelo malo upanja, da okreva, ker ga je krogla zadela v obisti in jetra. Kikulski je vodil zadnjo stavko klavniških delavcev in je bil kandidat za mestnega blaginika delavske stranke.

Carranza.

Carranza je zapadel usodi Madera in malone vseh ostalih predsednikov in vladarjev v Mehiki, kolikor jih ni pobegnilo v tujino. To je tragična usoda mehiških predsednikov, ki visi kakor prokletstvo nad nesrečno deželo, odkar so se Mehikanci leta 1821 osvobodili španske nadvlade in ustanovili republiko. Carranza je bil star 61 let in rodil se je v državi Coahuili. Njegovi starši so bili imoviti in dali so Venustiana v višje šole, kjer je študiral pravo. Ko so ga zbolele oči, je pustil odvetništvo in je postal plantažnik. Pozneje je bil izvoljen sodnik, nato senator in naposled guverner v Coahuili. Ko je leta 1910 izbruhnila revolucija proti Porfiriju Diazu, je Carranza podpiral Madera, voditelja revolte. Madero je smagal in Diaz je pobegnil. Eno leto pozneje je bil Madero strmoglavljen in zavratno umorjen v glavnem mestu Mehike in Huerta si je s silo prisvojil predsedništvo. Carranza je zbral v Coahuili 600 mož in se dvignil proti Huerti. Njegova armada je hitro rastla, ko se mu je pridružil znani Villa in v nekaj mesecih sta okupirala vso severno Mehiko. Toda civilna vojna je trajala šest let in v tem času bi bile Združene države skoraj interventirale; ameriške čete so okupirale Vera Cruz leta 1914. Končno je bil Huerta premagan in rešil si je življenje s tem, da je pobegnil za Diazem.

Dne 11. marca 1917. je bil Carranza izvoljen predsednikom Mehike; več kot polovica milijon glasov je bilo oddanih zanj. Ali miru se ni bilo v Mehiki. Villa se je obrnil proti Carranzu in ves čas vodil banditsko vojno v čevljskih in coahuilskih gorah proti vladi. Villov zaveznik je bil Zapata na jugu Mehike, ki je bil ubit pred par leti. Tretji sovražnik Carranza je bil Feliks Diaz, nekdanji strmoglavljeni Porfirio Diaz, ki je vodil mehiške klerikalce. Carranza je bil v večnem konfliktu s svojimi notranjimi in zunanji nasprotniki. Ko je njegova vlada uvedla novo ustavo leta 1917, ki je poleg drugih reform vzela gotove privilegije inozemskim kapitalistom, je dobil Carranza nove sovražnike, ki so dosegli, da je ostala ustava do danes le na papirju. Obregon, Gonzales in vsi ostali "generali", ki vodijo sedanjo vstajo, so bili Carranzovi pristaši, ki so vodili njegove čete proti Diazu in Huerti v prejšnjih civilnih vojnah.

Prepričani med omenjenimi "generali", kdo bo bodoči predsednik, je povzročil sedanjo revolucijo. V Mehiki je že od nekdaj naveda, da so "generali" predsedniki. Carranza ni hotel biti general in zato ni bil tako popularen kot razni Obregoni. Največji greh je pa naredil, ko je odločil, da ga mora naslediti civilist Bonillas. S tem se je zameril skoraj vsem "generalom", katerih kar mrgoli v Mehiki, in posledica je bila, da se je dvignila proti njemu vsa armada. Revolucija je bila militaristična in voditelji so bržkone dobili pomoč tudi od zunaj — finančno pomoč. Ker je Carranza ostal brez armade, je bil uničen. Carranza je bil izobražen mož, toda zelo trmoglav, kar mu je veliko škodilo. Kar si je vtepel v glavo, to je moralo obveljati. Po prepričanju je bil liberalce kot Madero. Izvedel je nekaj reform in njegova največja zasluga je, da je strl moč klerikalizma v Mehiki, medtem ko ni mogel storiti skoraj ničesar na gospodarskem polju. Agrarne razmere v Mehiki vpijejo do neba, ker so še zmiraj fevdalistične, dočim je industrija v rokah inozemskih kapitalistov. Ravne v teh razmerah tiči vse zlo, iz katerega se poraja večni politični kaos. Naslednikom Carranza se ne bo godilo nič bolje, dokler bodo eksistirale v Mehiki barbarske gospodarske razmere.

ŽELEZNIŠKE DRUŽBE DOBE 125 MILJONOV DOLARJEV POSOJILA.

Washington, D. C. — Meddržavna trgovska komisija je sklenila, da dobe železniške družbe sto pet in dvajset milijonov dolarjev posojila, da nakupijo potrebne opreme. Železniške družbe izjavljajo, da potrebujejo najmanj sto tisoč železniških voz.

DOPISI.

Brownsville, Ark. — Iz te naselbine ali kraja najbrže še ni bilo nobenega dopisa v slovenskih listih. Tukaj ni Slovencev, razumne in mojega brata, drugi so sami Angleži.

Ker sem se naveličal delati v umazanih rudnikih in garati za žive in mrtve, sem se preselil na farme v Arkansas. V tukajšnji okolici se še lahko dobijo domovišča ali "Homestead" po 160 akrov. Dobi ga lahko vsak kdor je državljan. Zemlja je rodovitna in vsepeva vsi poljski pridejki. Tukajšnji farmarji se največ pečejo, kolikor sem mogel videti, z živinorejo, sadjerejo, kokošjerejo in prasičerejo. Posebno prasičereja je zelo dobičkanosna, ker se prasiči pasejo v tukajšnjih šumah, v katerih je precej hrastovega drevja.

Svet je bolj valovit, nizki hribovi in tudi precejšnje ravnine. V tukajšnjih gozdovih raste vsakovrstno drevje, kot hrast, bor, in oreh. Največ je še borovega drevja. Dovolj je lesa za postaviti najpotrebnejša poslopja za domoviščarje. Ne daleč od tukaj je žaga, kamor izvažajo posekane les.

Ta farmarska naselbina je oddaljena od železnice šest do sedem milj in ravno toliko do prijaznega mesteca Heber Spring, kjer izvira šest zdravilnih vrelov, vsak za drugo bolezen. Voda teh vrelov ima okus po kokoskih jajcih. V to mesto pridejo ljudje od blizu in daleč.

Jaz bi zelo želel, da bi se še kak Slovenec naselil v tukajšnjem kraju. Sedaj se svet dobi še brezplačno kot domovišča in in na prodaj so tudi še obdelane farme po zelo nizki ceni in ako se ne motim je cena od pet do deset dolarjev akre. Zrak je zdrav in dobra pitna voda.

Meni se zelo dopade in sem prav lahko pozabil na premogorove v Syganu, Pa., kjer sem bil vposlen v rovi šestnajst let. Prvega marca sem se pa poslovil od tamošnjih rojakov ter se preselil v tukajšnjo okolico na farmo. Najlepše se zahvaljujem članom

društva "Zvesti bratje" št. 89 SSPZ, za prišerno slovo na zadnji seji, katere sem se udeležil.

Večkrat opazim v kakem dopisu, kako slabo obratujejo rudniki in da je velika draginja. Vsled tega bi jaz priporočal rojakom, da se naselijo na farme. Tukaj je dovolj dela in kakor kaže bo tudi dovolj jela. Kar bo pa ostalo, se bo pa prodalo, ker se vse lahko proda. — **L. Werdinek.**

S pota. — V zadnjem mojem dopisu sem poročal iz solčne južne Colorade in Utah. Poslovil sem se od teh goratih krajev in posetil Wyoming, kjer se razprostirajo puste in prostrane planjave poraste z divjim pelinom in po katerih se pasejo velike črede ovac in goveje živine. Po teh planjavah včasih zapleše vetrovni vrtnec, ki vzdiguje v zrak pesek in drugo lažje predmete in tako otoškoča dihanje.

Manjši premogorovi v okolici Roks Springa, Wyo. obratujejo s polno paro, edini največji rova obratujejo le s polovičnim časom in rudarji imajo precej praznikov. V okolici Kemmerer, Wyo., rovi tudi obratujejo s polno paro. Zaslugek je primeren posebno še za plečarje, katerih klub je tukaj precej številčen. Razumno da za družinskega očeta ni veliko, ako prinese na 14 dni sta dolarjev plače domov, ker je draginja tudi tukaj neznosna in vzame delavcu sleherni cent iz žepa. Veleprofitarji že pazijo, da delavcu ne ostane dosti od njegove plače. — **Matija Pogorelec.**

Besednjak

je najbolj potrebna knjiga pri učenju tujega jezika. Če želite pomnožiti Vašo zalogo angleških besed, si boste naročili najnovejši

ANGLEŠKO-SLOVENSKI BESEDNJAK,

ki ga je sestavil dr. F. J. Kern.

Obseg 25.000 angleških besed s slovensko izgovorjavo in točnimi slovenskimi izrazi. Knjigo boste rabili celo življenje. CENA 5 dolarjev. Naročite na sledeči naslov:

Dr. F. J. Kern,

6202 St. Clair Ave., Cleveland, O.

Naročilu priložite denar, ček ali Money Order.

Premislite dobro, komu boste izročili denar za pošiljatev v stari kraj ali pa za vožnje listke.

Sedaj živimo v času negotovosti in slorabe, vsak skuša postati hitro bogat, ne glede na svojega bližnjega. Razni agentje in zakoniti bankirji rastejo povsod, kakor goba po dežju.

V teh časih se stavijo v denarnem prometu nepričakovane zapreke starim izkušenim in premešnim tvežnikom; kako bo pa malim neizkušenim začasnikom mogoče izpolniti svoje neutemeljene obljube, je veliko vprašanje.

Naše denarne pošiljatev se zadnji čas primeroma sedanjim razmeram v Evropi dovolj hitro in zanesljivo izplačujejo.

300 Kron.....	\$2.40	1,000 Kron.....	\$ 7.70
400 Kron.....	3.20	5,000 Kron.....	38.50
500 Kron.....	4.00	10,000 Kron.....	75.00

TVRDKA FRANK SAKSER,

82 Cortlandt St.,

New York, N. Y.

VISOKE CENE SO ZDROBLJENE.

Nam ni potrebno naznanjati razprodaje z 20 ali 25% padlih cen. Naše cene so vedno bile med 40 do 60% nižje od drugih trgovcev v tem mestu in mi prodajemo le dobro zanesljivo blago, vladni preostanek ali izdelovalateljev, ki so napravili to blago za vlado.

Primerjajte te cene:

Delavska vsakdanja čevlja, praznične čevlje in visoke čevlje. Nosite vojaške čevlje, vsak par pregledan in nosi znak \$8.50
Mornarski čevlje, tudi ti so pregledani in nosijo znak \$8.50
Usnjati čevlji s gumijevimi petami \$4.75
Samega pravega usnja poljski čevlji, trpečno narejeni, močnejši od drugih \$6.00
Vladni usnjati čevlji z bity, pregledani in nosijo znak \$6.75
Vladni gumijevi čevlji, izdelani v eni največjih tovarn \$4.00

Razprodaja delovne obleke.

Trpežne delovne hlače in "Jumpers" 220 denim po \$2.50
Plave kambrikove srajce za delo, najboljše, kar se jih izdeluje dandanes po \$1.65
Khaki srajce, posebno izvrstne po \$1.50
Povrhe delovne hlače "Overalls", široke in velike po \$2.00
UNIONALLS delovne hlače, plave, vredne do \$5.00 se dobe po \$3.75
Khaki hlače za poletje, trpežno izdelane, po \$2.50
WHIPCORD hlače, posebno močne se dobe po \$3.75

Najboljša spodnja obleka po najnižji ceni.

Zarobljena spodnja obleka srednje debelosti po \$1.25
Spodnje srajce in hlače v dveh kosih za poletje po 75c
Srednje vrste union spodnja obleka, najboljše vrednosti, po \$1.45
Volnena spodnja obleka union, vredna \$5.00, se dobi po \$2.75
"Blood", imenovana spodnja obleka po \$1.25
"Lastik Krotch" slavna union spodnja obleka po 90c
Vojaške spodnje srajce in hlače, posebna vrednost, po 75c

PPosebni "Bombazine" dežni plašči, ni jih boljših na trgu, po \$5.00
O. D. vse volnene plave srajce po \$8.50
O. D. Flanelaste srajce po \$2.75
Najfinejše vrste poplin srajce se dobe po \$4.35
Najboljši dežni plašči narejeni iz oficirske vrste blaga dežnih plaščev, se dobe po \$6.75
U. S. vojaški in mornarski sviterji po \$6.50
O. D. Sviterji po \$2.15
O. D. S cela narejeni sviterji po \$1.45
Pravega usnja narejeni PUTES se dobe po \$3.50

Posebne vrste "Cashmer" nogavice, ducat vsakemu kupcu, se dobe po \$2.75
Platneni jopiči po 75c
U. S. Mornarski kovčegi se dobe po \$6.50
U. S. Vojaški "Jerkins" se dobe po \$6.25
U. S. Vojaške hlače in površni suknjiči se dobe po 75c
"Cashmerit" nogavice, par po 25c
Usnjate rokavice po 65c
Usnjate rokavice za delo po 50c
8 oz. zapetne rokavice se dobe po 15c

NAKUPITE VSE VAŠE POTREBŠČINE.

7x7 šotori z vsem, koli in drugo stane po.....	\$20.00
7x9 šotori z vsem, koli in drugo stane po.....	\$25.00
7x12 šotori z vsem, koli in drugo stane po.....	\$30.00
U. S. Vojaške male šotore se dobi po.....	\$ 3.50
16x16 U. S. šotori vojaški piramidni šotori po.....	\$30.00
Vojaške postelje "cots" se dobe po.....	\$ 4.65

Stoli in razna druga oprema se dobi po zelo nizki ceni.

VAŠ DENAR SE VAM TOČNO POVRNE ZA VSAK POSAMEZNI KOMAR S KATERIM NISTE ZADOVOLJNI

FEDERAL STORES CO.

DEPT. "B".

414 Smithfield Street.

Ravno nasproti od Diamond

PITTSBURGH, PA.

Naročila po pošti se točno in hitro vrše.

Slovenska Narodna

Podporna Jednota.

Ustanovljena 9. aprila 1904.

Inkorp. 17. junija 1907 v državi Illinois.

GLAVNI STAN: 2657-59 SO. LAWDALE AVE., CHICAGO, ILLINOIS.

Izvrševalni odbor.

UPRAVNI ODESEK.

Predsednik Vincenc Calhau, podpredsednik Anton Hraat, Box 140, Canonsburg, Pa., sodni gl. tajnik Math Turk, tajnik bolnišnice oddelka Paul Berger, sodni gl. blagajnik Frank S. Tavhar, upravitelj glasila Filip Gdina.

POROTNI ODESEK.

John Underwood, predsednik, 406 May St., Springfield, Ill., Martin Zelenhar, Box 276, Barbours, Ohio, Joe Radick, Box 432, Smithton, Pa., Frank Somrak, 5800 Prusser Ave., Cleveland, Ohio.

BOLNIŠKI ODESEK.

OSREDNJE OKROŽJE: Paul Berger, predsednik, 2657-59 S. Lawdale Ave., Chicago, Ill. VZHDNO OKROŽJE: Rudolf Pistorich, Box 438, Bridgeville, Pa. ANTON RADICK, Box 72, Wick Haven, Pa. ZAPADNO OKROŽJE: Anton Šulc, Box 104, Green, Kans., za jugozapad. Leo Kubar, Box 246, Gilbert, Minn., za severozapad.

Nadzorni odbor.

Mati Petrovič, predsednik, 15617 Waterloo Rd., Collinwood, Ohio, Jakob Ambrus, 414 Pierce St., Eveleth, Minn., Joe Kalen, 1007 E. 74th St., Cleveland, Ohio.

Tiskovni odbor.

Vincenc Calhau, John Underwood in Mati Petrovič.

Združiteni odbor.

PREDSEDNIK: Frank Aleš, 2124 So. Crawford Ave., Chicago, Ill.

John Trécl, Box 181, Lawrence, Pa.

John Owen, 248 Engelwood, Detroit, Mich.

Joe Shuk, 1101 E. 52. St., Cleveland, Ohio.

Mary Udoval, 1844 So. Racine Ave., Chicago, Ill.

VRHOVNI ZDRAVNIK: Dr. F. J. Kern, 6202 St. Clair Ave., Cleveland, Ohio.

ODGOVORNI UREDNIK "PROSVETA": Jole Zaveršnik.

POZOR! — Korespondenca s gl. uredniki, ki delajo v glavnem uradu, se vrši takole:

VSA PISMA, ki se nanašajo na posle gl. predsedstva se naslovijo: Predsedništvo S. N. P. J., 2657-59 So. Lawdale Ave., Chicago, Ill.

VSE ZADVE BOLNIŠKE PODPORE SE NASLOVJE: Bolniške tajništvo S. N. P. J., 2657-59 So. Lawdale Ave., Chicago, Ill.

DENARNE POŠILJATVE IN STVARI, ki se tičejo gl. izvrševalnega odbora in jednote vrže se naslovijo: Tajništvo S. N. P. J., 2657-59 So. Lawdale Ave., Chicago, Ill.

VSE ZADVE V ZVEZI Z BLAGAJNIŠKIMI POSLI se pošiljajo na naslov: Blagajništvo S. N. P. J., 2657-59 So. Lawdale Ave., Chicago, Ill.

Vse pritožbe glede poslovanja v gl. izvrševalnem odboru se naj pošiljajo M. Petroviču, predsedniku nadzornega odbora, čigar naslov je zgoraj.

Vsi prisrki na gl. porotni odesk se naj pošiljajo na naslov: John Underwood, 406 May Street, Springfield, Ill.

Vse pritožbe proti uredništvu glasila se naj pošiljajo na naslov: Predsedništvo S. N. P. J., 2657-59 So. Lawdale Ave., Chicago, Ill.

Vsi dopisi in drugi spisi, nanašajoči, glasilo, naročila in spiski vseh, kar je v zvezi s glasilno jednoto, naj se pošiljajo na naslov: "Prosveta", 2657-59 So. Lawdale Ave., Chicago, Ill.

Vsi dopisi in drugi spisi, nanašajoči, glasilo, naročila in spiski vseh, kar je v zvezi s glasilno jednoto, naj se pošiljajo na naslov: "Prosveta", 2657-59 So. Lawdale Ave., Chicago, Ill.

Vsi dopisi in drugi spisi, nanašajoči, glasilo, naročila in spiski vseh, kar je v zvezi s glasilno jednoto, naj se pošiljajo na naslov: "Prosveta", 2657-59 So. Lawdale Ave., Chicago, Ill.

Vsi dopisi in drugi spisi, nanašajoči, glasilo, naročila in spiski vseh, kar je v zvezi s glasilno jednoto, naj se pošiljajo na naslov: "Prosveta", 2657-59 So. Lawdale Ave., Chicago, Ill.

Vsi dopisi in drugi spisi, nanašajoči, glasilo, naročila in spiski vseh, kar je v zvezi s glasilno jednoto, naj se pošiljajo na naslov: "Prosveta", 2657-59 So. Lawdale Ave., Chicago, Ill.

Vsi dopisi in drugi spisi, nanašajoči, glasilo, naročila in spiski vseh, kar je v zvezi s glasilno jednoto, naj se pošiljajo na naslov: "Prosveta", 2657-59 So. Lawdale Ave., Chicago, Ill.

Vsi dopisi in drugi spisi, nanašajoči, glasilo, naročila in spiski vseh, kar je v zvezi s glasilno jednoto, naj se pošiljajo na naslov: "Prosveta", 2657-59 So. Lawdale Ave., Chicago, Ill.

Vsi dopisi in drugi spisi, nanašajoči, glasilo, naročila in spiski vseh, kar je v zvezi s glasilno jednoto, naj se pošiljajo na naslov: "Prosveta", 2657-59 So. Lawdale Ave., Chicago, Ill.

Vsi dopisi in drugi spisi, nanašajoči, glasilo, naročila in spiski vseh, kar je v zvezi s glasilno jednoto, naj se pošiljajo na naslov: "Prosveta", 2657-59 So. Lawdale Ave., Chicago, Ill.

Vsi dopisi in drugi spisi, nanašajoči, glasilo, naročila in spiski vseh, kar je v zvezi s glasilno jednoto, naj se pošiljajo na naslov: "Prosveta", 2657-59 So. Lawdale Ave., Chicago, Ill.

Vsi dopisi in drugi spisi, nanašajoči, glasilo, naročila in spiski vseh, kar je v zvezi s glasilno jednoto, naj se pošiljajo na naslov: "Prosveta", 2657-59 So. Lawdale Ave., Chicago, Ill.

Vsi dopisi in drugi spisi, nanašajoči, glasilo, naročila in spiski vseh, kar je v zvezi s glasilno jednoto, naj se pošiljajo na naslov: "Prosveta", 2657-59 So. Lawdale Ave., Chicago, Ill.

Vsi dopisi in drugi spisi, nanašajoči, glasilo, naročila in spiski vseh, kar je v zvezi s glasilno jednoto, naj se pošiljajo na naslov: "Prosveta", 2657-59 So. Lawdale Ave., Chicago, Ill.

Vsi dopisi in drugi spisi, nanašajoči, glasilo, naročila in spiski vseh, kar je v zvezi s glasilno jednoto, naj se pošiljajo na naslov: "Prosveta", 2657-59 So. Lawdale Ave., Chicago, Ill.

Vsi dopisi in drugi spisi, nanašajoči, glasilo, naročila in spiski vseh, kar je v zvezi s glasilno jednoto, naj se pošiljajo na naslov: "Prosveta", 2657-59 So. Lawdale Ave., Chicago, Ill.

Vsi dopisi in drugi spisi, nanašajoči, glasilo, naročila in spiski vseh, kar je v zvezi s glasilno jednoto, naj se pošiljajo na naslov: "Prosveta", 2657-59 So. Lawdale Ave., Chicago, Ill.

Vsi dopisi in drugi spisi, nanašajoči, glasilo, naročila in spiski vseh, kar je v zvezi s glasilno jednoto, naj se pošiljajo na naslov: "Prosveta", 2657-59 So. Lawdale Ave., Chicago, Ill.

Vsi dopisi in drugi spisi, nanašajoči, glasilo, naročila in spiski vseh, kar je v zvezi s glasilno jednoto, naj se pošiljajo na naslov: "Prosveta", 2657-59 So. Lawdale Ave., Chicago, Ill.

Vsi dopisi in drugi spisi, nanašajoči, glasilo, naročila in spiski vseh, kar je v zvezi s glasilno jednoto, naj se pošiljajo na naslov: "Prosveta", 2657-59 So. Lawdale Ave., Chicago, Ill.

Vsi dopisi in drugi spisi, nanašajoči, glasilo, naročila in spiski vseh, kar je v zvezi s glasilno jednoto, naj se pošiljajo na naslov: "Prosveta", 2657-59 So. Lawdale Ave., Chicago, Ill.

Vsi dopisi in drugi spisi, nanašajoči, glasilo, naročila in spiski vseh, kar je v zvezi s glasilno jednoto, naj se pošiljajo na naslov: "Prosveta", 2657-59 So. Lawdale Ave., Chicago, Ill.

Vsi dopisi in drugi spisi, nanašajoči, glasilo, naročila in spiski vseh, kar je v zvezi s glasilno jednoto, naj se pošiljajo na naslov: "Prosveta", 2657-59 So. Lawdale Ave., Chicago, Ill.

Vsi dopisi in drugi spisi, nanašajoči, glasilo, naročila in spiski vseh, kar je v zvezi s glasilno jednoto, naj se pošiljajo na naslov: "Prosveta", 2657-59 So. Lawdale Ave., Chicago, Ill.

Vsi dopisi in drugi spisi, nanašajoči, glasilo, naročila in spiski vseh, kar je v zvezi s glasilno jednoto, naj se pošiljajo na naslov: "Prosveta", 2657-59 So. Lawdale Ave., Chicago, Ill.

Vsi dopisi in drugi spisi, nanašajoči, glasilo, naročila in spiski vseh, kar je v zvezi s glasilno jednoto, naj se pošiljajo na naslov: "Prosveta", 2657-59 So. Lawdale Ave., Chicago, Ill.

Vsi dopisi in drugi spisi, nanašajoči, glasilo, naročila in spiski vseh, kar je v zvezi s glasilno jednoto, naj se pošiljajo na naslov: "Prosveta", 2657-59 So. Lawdale Ave., Chicago, Ill.

Vsi dopisi in drugi spisi, nanašajoči, glasilo, naročila in spiski vseh, kar je v zvezi s glasilno jednoto, naj se pošiljajo na naslov: "Prosveta", 2657-59 So. Lawdale Ave., Chicago, Ill.

Vsi dopisi in drugi spisi, nanašajoči, glasilo, naročila in spiski vseh, kar je v zvezi s glasilno jednoto, naj se pošiljajo na naslov: "Prosveta", 2657-59 So. Lawdale Ave., Chicago, Ill.

Vsi dopisi in drugi spisi, nanašajoči, glasilo, naročila in spiski vseh, kar je v zvezi s glasilno jednoto, naj se pošiljajo na naslov: "Prosveta", 2657-59 So. Lawdale Ave., Chicago, Ill.

Vsi dopisi in drugi spisi, nanašajoči, glasilo, naročila in spiski vseh, kar je v zvezi s glasilno jednoto, naj se pošiljajo na naslov: "Prosveta", 2657-59 So. Lawdale Ave., Chicago, Ill.

Vsi dopisi in drugi spisi, nanašajoči, glasilo, naročila in spiski vseh, kar je v zvezi s glasilno jednoto, naj se pošiljajo na naslov: "Prosveta", 2657-59 So. Lawdale Ave., Chicago, Ill.

Vsi dopisi in drugi spisi, nanašajoči, glasilo, naročila in spiski vseh, kar je v zvezi s glasilno jednoto, naj se pošiljajo na naslov: "Prosveta", 2657-59 So. Lawdale Ave., Chicago, Ill.

Vsi dopisi in drugi spisi, nanašajoči, glasilo, naročila in spiski vseh, kar je v zvezi s glasilno jednoto, naj se pošiljajo na naslov: "Prosveta", 2657-59 So. Lawdale Ave., Chicago, Ill.

Vsi dopisi in drugi spisi, nanašajoči, glasilo, naročila in spiski vseh, kar je v zvezi s glasilno jednoto, naj se pošiljajo na naslov: "Prosveta", 2657-59 So. Lawdale Ave., Chicago, Ill.

Vsi dopisi in drugi spisi, nanašajoči, glasilo, naročila in spiski vseh, kar je v zvezi s glasilno jednoto, naj se pošiljajo na naslov: "Prosveta", 2657-59 So. Lawdale Ave., Chicago, Ill.

Vsi dopisi in drugi spisi, nanašajoči, glasilo, naročila in spiski vseh, kar je v zvezi s glasilno jednoto, naj se pošiljajo na naslov: "Prosveta", 2657-59 So. Lawdale Ave., Chicago, Ill.

Vsi dopisi in drugi spisi, nanaš

Otok Kreta.

(Konec.) Nje cilj je bil vojna s Turčijo in polastiti se Makedonije. Za to namero so pridobili agente te organizacije ali stranke tudi kristjanske prebivalce na otoku Kreta. Zalagali so vstaje z orožjem, streljivom in ko se je v začetku leta 1897 zopet pojavilo revolucionarno gibanje na otoku, je 21. januarja grška vlada odredila mobilizacijo vojne mornarice. Razmerje med Grčijo in Turčijo so se še bolj poostrele valed izgrediv 4. februarja v Kaneah, ko je turško vojaštvo streljalo na kristjane. Več tisoč kristjanov je iskalo pribežališče na evropskih vojnih ladjah, ki so bile zasidrane v tem pristanišču. Vled tega poboja kristjanov je grška vlada odposlala eno oklopniico in enega križarja; nekaj dni pozneje je sledila flotila torpedov, pod poveljstvom grškega princa Jurija, ki se je umaknil a svojim brodom do otoka Melos. V noči 14.—15. februarja se je pa izkreal oddelek grškega vojaštva pod poveljstvom polkovnika Vasosa pri Kolimbari blizo Kaneje. Polkovnik je takoj izdal proklamacijo, da je otok zaseden v imeu grškega kralja Jurija. Isti dan na kreški governor ubežal na rusko oklopnačo in naslednji dan je mednarodna mornarica izkreala mostvo, ki je okupiralo mesto Kanejo, in je preprečila gibanje grških čet, ki so se po nekaterih praskah a turškimi četami umaknile v notranjost dežele. Vstaki so pa še vedno ogrožali mesto in valed tega je mednarodna mornarica obstrlejevala njih utrdbe. Valed grške intervencije so kristjanski prebivalci napadli Turke in jih veliko pomorili, posebno na vzhodnem in zapadnem obrežju. Valed tega so mednarodne čete okupirale vsa obrežna mesta in mednarodna mornarica je blokirala otok.

Takoj na to so evropske veleale predložile Turčiji, Grčiji in kretskim vstakem kolektivno noto sledeče vsebine: 1.) Otok Kreta ne more biti v nobenem slučaju anektiran od Grčije; 2.) ker se je Turčija zoperstavljala izvesti reforme, določene v halepškemu paktu, do-

bi Kreta avtonomno administracijo, da si na ta način zavaruje svojo vlado, pod sultanovu suverenost; 3.) Grčija mora takoj odpoklicati vse čete in mornarice, turške čete naj se koncentrirajo v utrjenih mestih, ki naj polagoma zapustijo otok. Toda grška vlada se je branila odpoklicati svojo armado z otoka in ostale so v notrajnosti otoka do 9. maja. Avtonomija otoka Kreta je bila javno proklamirana že 20. marca. Ko so grške čete zapustile otok, so tudi vstaki voditelji, ki so zahtevali aneksijo otoka Kreta k Grčiji, opustili svoj namen in se podali evropskim silam in prejšnji parlament je pričel sodelovati z mednarodnimi zastopniki. Toda miru še ni bilo na otoku, vled bivanja turških čet v mestih in ker se mednarodni zastopniki niso mogli zediniti kaka naj bo ta avtonomna vlada na Kreti, ker sta Avstrija in Nemčija zagovarjale Turčijo. Ko sta se te dve države umaknili, so se ostale vlade takoj zedile in razdelile otok v štiri dele, katere so potem posamezno upravljale. Kmalu nato so Turki napadli angleško garnizijo v Kandiji in sicer v sporazumu turških oblasti. Vled tega so druge vlade prisilile Turčijo, da je takoj odpoklicala svoje čete z otoka. Zadnje turške čete so zapustile otok 14. novembra 1898.

26. novembra so evropske veleale imenovala grškega princa Jurija za vrhovnega komisarja na Kreti in sicer za dobo treh let. Svojo službo je nastopil 21. decembra 1898. Po njegovem prihodu se razmere na otoku niso prav nič izboljšale. Mohamedanci so se pričeli izseljevati in strankarski boji so se zopet pričeli, ker so prvrženci za aneksijo otoka k Grčiji bili še vedno močni. Vode vsega tega gibanja je bil Venizelos, ki je v zadnji vstaji igral precejšnjo vlogo, ki je bil odpuščen z administrativne vlade vled svojega nasprotovanja. Leta 1904 so uporniki poslali oster protest priene valed njegovega poslovanja in ob ednem so se pričele zbirati vstake čete v gorovju. Pomoč so dobile iz Grčije, ker je bila v Grčiji na krmilu stranka, ki je vedno zagovarjala in tudi zahtevala, da Grčija anektira otok Kreta. Vstaki so

takoj proklamirali politično in gospodarsko zvezo z Grčijo in isto je storila tudi skupščina v Kanejah. Toda evropske veleale se niso hotele ozirati na želje vstakev, ampak zahtevale "status quo" ter so in Grčije pomnožile svoje armade in mornarice. Prišlo je do več zelo krvavih bojev z vstaki, ki se pa niso mogli dolgo časa zoperstavljanj proti veliki premoči in so se morali slednjič udati. Voditelji vstakega gibanja so bili pomiloščeni in vstake gibanje je bilo zopet za nekaj časa zatrto. Mednarodni zastopniki so se zedili, da Grčija organizira policijo na otoku in da finančno podpre nubožano prebivalstvo na Kreti. Ko je grški princ Jurij zapustil otok, ko je njegova služba kot vrhovni komisar potekla, je bil imenovan od evropskih veleale prejšnji grški zunanji minister Aleksander Zaimis.

Toda miru še vedno ni bilo na otoku. Sedaj so se pa pričeli pri toževati mohamedanci, da so jim kratene pravice. Dokler so bile mednarodne čete na otoku, je bila aneksionistična stranka še kolikor mirna in valed tega, so se evropske veleale zedile, da odpokličejo svoje čete. Toda kakor hitro so mednarodne čete zapustile otok, je aneksionistična stranka pričela delovati. Nagnjen tej aneksiji je bil tudi vrhovni komisar in vled tega je stranka delovala lahko nemoteno. Skupščina je ponovno odglasovala za politično in gospodarsko zvezo z Grčijo in imenovala odbor šestih mož, ki so vladali v imenu grškega kralja, nakar so mošliliposlali protest angleški vladi, ki je pa odgovorila, da bo že pazila, da se njim ne bo zgodilo ničesar. Z ozirom na aneksijo je pa angleška vlada molčala. Druge evropske države se pa za dogodke na Kreti niso več brigale, ker so bile preveč zaverovane v dogodke v Turčiji sami, kjer se je izvršila revolucija in prišli na krmilo mladoturki. Nekateri države bi najraje proglasile, da otok Kreta pripada popolnoma Turčiji in drugi pa da naj ga anektira Grčija. Valed tega je ostalo to vprašanje odprto do zadnje vojne, ko je Grčija proglasila aneksijo otoka Kreta.

Inozemstvo.

Nova vojna z Villo grozi v Mehiki.
Jiminez, Mehika, 23. maja. — General Calles, ki je došel semkaj na svoji poti v Mexico City, je izjavil, da bo napadel Villo, ako zadnji ne sprejme pogojev nove vlade. Calles je dodal, da se nova vlada ne bo ozirala na "program" Villo, temveč Villo mora sprejeti program vlade. V Čivavi se nahaja okrog 10.000 vstaskih vojakov, ki lahko hitro pobašejo Villove tolpe.

Nova zmaga turških revolucionarjev.
Carigrad, 21. maja. — Turški revolucionarji so okupirali Kuru Kaleh na južnem koncu Dardanel. Sultanove čete so poražene na vsej črti ob Marmorskem morju in večji del sultanovega vojaštva so vstaki pognali v puščavo. Anzevor paša, edini poveljnik vladnih čet, ki je še zvest sultanu, je bil zadnje dni težko ranjen, dočim je bil šef sultanovega generalnega štaba ujet in obeh v Gouvu.

Poročila iz Tracije so zelo slaba. Okrog 20.000 turških in bolgarskih prostovoljcev je pripravljenih za vojno proti Grkom kakor hitro se prikažejo v Traciji.

Boji v Sibiriji so prenehali.
Harbin, Mandžurija, 17. maja. — Bojne operacije med Rusi in Japonci v Sibiriji so skoraj povsod prenehale, le tuptam se izbruhnejo lokalni spopadi. Iz Omska poročajo, da je peta sovjetska armada, ki je dospela do Čite, dobila povelje iz Moskve, da odrine na poljsko fronto. Vsa znamenja kažejo, da pride kmalu do miru med Rusijo in Japonsko. Nottanji položaj na Japonskem tudi sili japonske militariste, da čimprej končajo imperialistično igro v Sibiriji.

Izgredi in obsedno stanje v Madridu.
Madrid, 23. maja. — Tukaš so zadnje dni izbruhnili veliki živčni izgredi in vlada je uvedla obsedno stanje. V spopadih med množicami in policijo ter vojaštvom je bilo mnogo oseh ranjenih. Izgredniki so oplenili mnogo prodajalnic in privatnih hiš bogatinov.

Delavske organizacije v Madridu so stopile v generalno stavko in štrajki so v tiru v Barceloni in Valenciji. Minister notranjih zadev obtožuje delavske voditelje, da so se "zarotniško dogovorili" za splošno stavko v treh mestih v svrhu, da izovejo socialno revolucijo.

Italijanski komunisti so razpisali posojilo.
Rim, 22. maja. — "Avanti" je objavil poziv na delavce, da naj podpisujejo "komunistično posojilo", ki ga je razpisala socialna stranka v Italiji. Bandi se prodajajo po 25 lir, ni pa povedano, če nosijo obresti. Posojilo se porabi v revolucionarne svrhe.

Francoska zbornica odobrila vojno vlado proti delavstvu.
Pariz. — Francoski parlament je s 526 glasovi proti 90 izrekel zaupnico Millerandovi vladi v zadevi protidelavskih naredb in s tem je odobril početje vlade, da silo razpusti strokovne organizacije, ki so vprizorile generalno stavko v svrhu nacionaliziranja železnice in rudnikov. Millerand je rekel, če bi vlada privolila v zahteve stavkarjev, potem bi morala abdicirati in prepustiti vladu delavskim organizacijam.

ISČEM SVOJEGA BRATA
Stanislava Zupančič, doma iz vasi Javorje, Šmartno pri Litiji. Nahajal se je v Forest City, Pa., leta 1905 in potem je odšel v državo Minnesota. Tukaš ima tri sestre in očeta. Cenjene rojake prosim, če kdo ve za njegov naslov, naj mi to naznani, ali pa ako bode sam čital ta oglas, naj se ne mudoma prijavi na moj naslov. Poročali mu imam zelo važne stvari. Paul Zupančič, R F D 2, Box 41, Forest City, Pa.

PROŠNJE IN IZJAVE.
za dobavo potnih listov in stare domovine v Ameriko izdaje pri general-konzulatu SHS registrirani slovenski javni notar
IVAN ZUPAN,
1951 W. 22. Place, Chicago, Ill.
Pišite za pojamila.

Severa's Kidney and Liver Remedy

(Severova Zdravilo za ledice), ki je priporočljivo kadarkoli potrebujejo ledice ali mehur tonike. Vzemite ga proti vnetju mehura in ledice, neodhajanju vode, proti otekanju goste urine, bolečinam pri uriniranju, otečenim nogam, kar prihaja vsled nerodnosti ledic. Cene 75 centov in \$1.25 ter 50 in 50 centov. Na prodaj v vseh lekarnah.

W. F. SEVERA CO
CEDAR RAPIDS, IOWA

POZOR ROJAKI POZOR

Sprejemamo zaboje vsake velikosti do tisoč funtov in garantiramo, da jih dobe naslovljenci.

Računamo le 14c od funta.

STRUKEK & HORAK,
European Trading & Export Co.,
88 Ninth Ave.,
NEW YORK CITY.
Tel. Chelsea 3966.

DOMAČA ZDRAVILA

katera priporoča magr. Kneipp, imam vedno v zalogi.

Pišite po brezplačni cenik.

MATH. PEZDIR
P. O. Box 772, City Hall Station,
NEW YORK CITY.

SVOJE ROJAKE ZDAJ ZOPET LAHKO DOBITE V AMERIKO.

Priseljeniške postave ostanejo še smeraj v veljavi kot pred vojno. Svojo rodbino lahko dobite v Ameriko. Podpisani vam bo dal navodila, kako dobite v kraju potne liste. Pišite, ali se pa osebno obrnite na znanega rojaka Matijo Skender, Javagna Notarja, 5227 Buttler Street, Pittsburgh, Pa. On vam bo stvar uredil in pojasnil. (Adv.)

Ne čakajte!

Prostor na vseh boljših parnikih je več tednov naprej razprodan, zato ne čakajte do zadnjega tedna, ako ste namenjeni potovati v stari kraj. V Vašo korist je, da se odločite za ta ali oni navedeni parnik in si prostor na njem zavarate. Mislite v naprej.

NEW YORK — DUBROVNIK — TRST.

27. maja — Rochambeau,
29. maja — La Lorraine,
2. junija — La Touraine,
5. junija Argentina
ZA HAVRE ALI CHERBOURG
5. junija — La Fayette,
8. junija Italia,
9. junija — La France,
10. junija Paninia.

Navedeni vozni red je podvržen slučajnim spremembam. Pišite po cenik za posamezne parnike in razrede.

Potni listi: — Potnikom preskrbim potne liste in drugo, kar rabijo za potovanje.

Iz starega kraja

je do sedaj prišlo v Ameriko več slovenskih naseljencev, za katere sem jaz izdelal potrebne listine in katerim sem jaz poslal karte. Ako želite tudi Vi dobiti sem svoje sorodnike, mi pišite za tozadevna pojasnila.

Za nadaljnja pojasnila se obrnite na

LEO. ZAKRAJSEK
70 — 9th Avenue
NEW YORK, N. Y.

MALI OGLASI
Classified Advertisements

POTREBUJEMO

MOŽKE DELAVCE ZA POKLADANJE PAPIRJA V TISKOVNEM ODDELKU. DELA SE PO 48 UR TEDENSKO: 50c NA URO, ČAS IN POL ZA VSAKO NADURNO DELO.

DELO JE STALNO.

OGLASITE SE PRI:

MR. SCHEFFERS,
COLUMBIA COLORTYPE CO.
352 East 22nd Street,
CHICAGO, ILLINOIS.

POTREBUJEMO

ŽENE IN DEKLETA

nad 18 let stare. Ne zahtevamo nobene skušnje, dobra plača pri lepljenju listkov na zavitke. Vi se lahko pridružite tega dela. Dela se deč, pri tem čistem delu, svitle in zračne sobe. Pridite pripravljeno za delo. Mi vam damo delavno obleko in isto tudi peremo brezplačno za vas. Oglasite se pri:

CALUMET BAKING POWDER COMPANY
4100 Fillmore Street,
Chicago, Ill.

POTREBUJEMO

50 čiparjev za učenje pri čiščenju litega sivega železa. Dobra plača in stalno delo. Na južni strani. Oglasite na: 68 W. Harrison St.

POTREBUJEMO DEKLE.

za splošno hišno delo; mala družina, dobra plača. Oglasite se s priporočilom na: 602 Shady Ave., Pittsburgh, Pa.

POTREBUJEMO

ŽENE IN DEKLETA za delo pri "punčpresah" in na benč, ter za prebiranje raznih izdelkov. Delo je stalno. Nobene skušnje se ne zahteva.

Oglasite se pri: Miss Jensen.

VICTOR MFG. & CASKET CO.
5750 Roosevelt Rd., Chicago, Ill.

POTREBUJEMO

DELAVCE za delo v tovarni. Nobene skušnje se ne zahteva. Prijazno delovno stanje. Plaša 47½ do 50c na uro za pričetek. Prilika za delo od kosa. Employment urad odprdi od 7:30 do 5. P. M.

U. S. RUBBER CO.
2803 Grand Ave., Chicago, Ill.

POTREBUJEMO

ŽENSKO za splošno hišno delo. Dobra plača. Oglasite se pri: Austin 6180 pred 5. uro popoldne. Pri: Miss Jensen.

POZIV.

Pri upravnistvu Prosvete ima pismo iz stare domovine ANTON KOLAR. Pismo je poslano od Anton Trčka, Rokycanova ulica št. 332, p. p. Pisek, Čehy, Čsl. rep. Evropa.

POTOP. Zgodovinski roman.

Spisal H. Slonkowski. — Poslovenil Podravski.

(Nadaljevanje.)

"Nu, pa bodi tako," reče nežnejše kralj. "Jaz ne zametujem pametnega sveta, toda v drugič iz dežele ne pojdem. Vsekako pa si mislim, da se gospodje zanimajo bojite. Ako so nas švedje iskali med dragonci, kakor so pravili ljudje iz Živea, je vprav to dokaz, da ne vedo za nas in da ni tu nikakega izdajstva. Preudarite, gospodje, to stvar, ako imate kaj skušnje. Švedje bi se ne bili lotili dragoncev, ako bi bili imeli novico, da potujemo za dragonci. Pomirite se, gospodje! Babinč je odšel s svojimi po novice ter se gotovo kmalu vrne."

Po teh besedah vodi kralj konja k jarku in za njim tovariši. Ustavijo se tam, kjer jim je prvi Gorel pokazal deželno mejo.

Minilo je četrte ure, pol ure, cela ura.

"Ali ste opazili gospodje," oglasi se naenkrat vojvoda lenčički, "da se je požar zmanjšal?"

"Ugaša, že ugaša," odvrne nekoliko glasov.

"To je dobro znamenje!" omeni kralj.

"Jaz pojdem z nekaterimi ljudmi naprej," oglasi se Tizenhaus. "Za dober streljaj od tukaj obstanemo in ako dospoje švedje, jih vstavimo. V vsakem slučaju pridobimo čas, da se pomisli za kraljevo varnost."

"Držite se skupaj, prepovedujem ti odriniti!" zapove kralj.

"Milostljivi kralj!" reče Tizenhaus, "zaukaži me pozneje za nepokorščino ustreliti, toda sedaj odrinim naprej, ker tu pojde za tvojo osebo."

Pozval je nekoliko ljudi, katerim se je lahko zaupalo in odrinil naprej. Pri vzhodu iz jarka v dolino obstanejo ter stoje tiho s pripravljenimi puškami, loveč z usesi vsak šepet.

"Gredo!" zašepeta eden vojak.

"To ni nikaka tolpa, ker fujem le nekoliko konj," odvrne drugi. "Babinč se vrača."

Med tem so se pričele značno približali v temi.

"Kdo je?" zakliče Tizenhaus.

"Domači! Ne smete streljati!" zagromi Kmitičev glas.

V tem hipu se pojavi sam pred Tizenhausom in, ker ga ni spoznal v temi, ga vpraša:

"A kje je kralj?"

"Sam spodaj za jarkom!" odvrne Tizenhaus pomirjen.

"Kdo govori, ker vas ne poznam v temi," Tizenhaus. A kaj imaš tako velikega pred seboj?"

Po teh besedah pokaže na neki temen predmet, kateri je imel Kmitič pred seboj na sedlu.

Toda Kmitič ni odgovoril, marveč odšel naprej. Ko je došel h kraljevi karavani, je poiskal kralja, ki ga je radostno sprejel ter zaklical:

"Ali ni več švedov v Živeu?"

"Odrinili so k Vadovcem Bil je oddelek nemških najemnikov. Evo, tukaj imate jednega, izprašajte ga!"

Po teh besedah vrže Kmitič z sedla na tla ono bitje, katero je držal pred seboj, da je kar jeknilo v nočni temi.

"Kdo je to?" vpraša kralj začuden.

"To je jezdec!"

Vsi navzoči obkolijo jezdeca, kateri se vendar ne dvigne s tal.

"Vprašajte ga, milostljivi kralj," reče ne brez ponosa Kmitič, "dasi ne vem, ali bo mogel odgovarjati, ker sem mu potlačil robece v usta, koj ko sem ga ugrabil."

"Dajte mu nekoliko žganjice!" zapove kralj.

To zdravilo je pomagalo v resnici bolj nego ogenj. Kmalu so se mu vrnila moči in razvezal jezik. — Kmitič mu nastavi bodalo na vrat in mu ukaže naj pove vso resnico.

Jetnik je torej priznal, da pripada k polku Irlehornu, da so dobili novico o prehodu kralja z dragonci, da so jih torej napadli pri Suhi ter se potem umaknili v Živec in odrinili od ondot proti Vadovcem in Krakova, kajti tako jim je bilo ukazano.

"Ali v gorah ni kakih drugih švedskih oddelkov?" vpraša ga nemški Kmitič in ga stisne nekoliko močneje za vrat.

"Nemara so nekateri," odgovori jezdec s pretgranim glasom, "kajti general Douglas je razposlal ogledne čete, ki pa se vse umikajo, ker jih napadajo kmetje po jarkih."

"A v okolici Živea ste bili vi sami?"

"Da, sami."

"Ali veste, da je poljski kralj že došel?"

"Došel je z onimi dragonci, ki so nas pri Suhi namlatili. Mnogi izmed naših so ga videli."

"Čemu ga niste preganjali?"

"Bali smo se Gorolov."

Sedaj se oglasi Kmitič znovič po poljsko.

"Milostljivi gospod! Pot je varna in v Živeu se najde prenočišče, ker je le eden oddelek mesta pogorel."

Toda nezaupni Tizenhaus se je razgovarjal med tem časom s kastelanom vojniskim.

"Ali je to velik vojak, odkritosrčen kakor zlato, ali pa premeten izdajalec," je dejal. "Pomislite le, da more biti vse to nalašč. Kaj, ko bi pa tičali švedje skriti v Živeu? Kaj ako kralj tje kaj dospe in pade v zanjko?"

"Bolje je iti naprej ter se prepričati," odvrne kastelan.

"Dovolite, milostivi gospod, da odrinem naprej v Živec ter se prepričam, ali je resnica, kar pripovedujete ta vitez in njegov jetnik," reče Tizenhaus, ter se obrne h kralju.

"Pojd," reče kralj, "toda tudi mi odrinemo nekoliko naprej, kajti mrzlo je."

Tizenhaus je odrinil s svojimi spremljevalci skokoma, kraljeva karavana pa se je počasi pomikala za njim. Kralj je postal dobre volje ter čez nekaj časa je rekel Kmitiču: